

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-588

21.8.2023

Tryg Forsikring NUF

Motorvogn

Uriktig forklaring om tyveri og tidligere skader? – fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede søkte erstatning etter tyveri av motorvogn. Sikrede forklarte til foretaket at han hadde parkert bilen på en rasteplass som følge av en punktering, og at når han kom tilbake for å hente bilen dagen etter, var den borte. Sikrede forklarte også at bilen var i god stand. Vitnet som hadde kjørt sikrede til rasteplassen, forklarte imidlertid at bilen ikke var borte. Vitnet endret etter hvert forklaring og forklarte senere at bilen var borte når de kom for å hente den. Det viste seg at bilen hadde blitt inntauet på anmodning fra Statens vegvesen. Statens vegvesen forklarte at bilen hadde stått parkert på rasteplassen i lang tid og var å anse som et vrak. Foretaket mente sikrede uredelig hadde brutt opplysningsplikten i skadeoppgjøret ved å forklare at bilen var stjålet og avviste ansvar, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Foretaket mente at sikrede også hadde forklart seg uriktig om bilens standard. Sikrede bestred at opplysningsplikten var brutt og krevde blant annet erstatning for merutgifter til lån og inkasso han var utsatt for som følge av en sendreiktig saksbehandling hos foretaket. Nemndas flertall kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning etter tyveri av motorvogn og spørsmålet om foretaket er uten ansvar og kan si opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede søkte 31.8.22 erstatning under sin motorvognforsikring. Sikrede oppgav i skademeldingen at bilen ble stjålet 30.8.22. Hendelsesforløpet ble beskrevet på følgende måte:

klarte å punktere, og fikk kjørt meg inn på en rasteplass. det var sent, og langt å kjøre. jeg ble hentet av en kompis og vi skulle tilbake å skifte hjulet på morgningen, dagen etterpå var bilen vekk.

Tyveriet ble politianmeldt 1.9.22. I anmeldelsen har sikrede oppgitt at hendelsen fant sted 30.8.22.

Foretakets utreder avholdt samtale med sikrede 8.9.22. Sikrede har ifølge samtalereferatet forklart følgende om bilens standard:

Han har ikke hatt noen skader på bilen, og ingen verkstedbesøk. Motoren fungerte helt greit. Den gikk som en klokke. Det har vært en drift sikker motor. Han har kun skiftet en del som han byttet selv. Delen er en veivakselforing, et hjul som driver aircondition og dynamo.

Det har ikke vært andre feil eller skader på bilen. Servicer på bilen har forsikringstaker gjort selv, det vil si skifte av olje og filter. Han kan ikke huske at han har hatt bilen på et godkjent verksted tiden han har eid den. Forsikringstaker visste ikke når bilen sist var EU testet, og sjekket på vegvesenets nettsider. Han fant at bilen faktisk skulle ha vært til EU test i dag, 08.09.2022. Siste EU test var i september for to år siden.

Videre fremgår det at sikrede forklarte blant annet følgende om tyveriet:

Forsikringstaker sa at han 30.08.2022 var på vei hjem i fra (S), hvor han hadde vært på (K). Bilen punkterte på det han tror var venstre framhjul. Han hadde ikke reservehjul, og ønsket ikke å bruke veihjelp da han har erfaring med at det blir dyrt.

Det var ganske sent på kvelden, mellom kl. 2200 og 2300, og forsikringstaker sa at han fikk en kamerat til å hente han og kjøre han hjem. Bilen ble stående på en rasteplass utenfor (F) langs E39.

Forsikringstaker forsøkte å finne på kart hvor bilen ble parkert, men klarte ikke å gi noen nøyaktig stedsangivelse på kartet hvor det var.

Forsikringstaker ringte en kamerat, som hentet han. Forespurt om navn på kameraten, svarte forsikringstaker at han ikke ønsket å si navnet hans fordi han "ikke ønsker å henge ut noen". Forsikringstaker ble gjort kjent med at det er relevant informasjon for saken, og han svarte at det er en kamerat som bor borti gata her. Han ønsket ikke å oppgi navnet hans uten videre. Forsikringstaker ble gjort kjent med at det er viktig informasjon i saken, og han svarte at kameraten heter (S.J). Han har ikke telefonnummer til han, da han kun har kontakt på Messenger og Snapchat. Han vil finne telefonnummeret og sende det til notatskriver.

...

Forsikringstaker sa at han hadde et ekstra hjul liggende hjemme, og han ble kjørt av samme kamerat tilbake til (F) neste dag. Han husker ikke klokkeslettet, han husket heller ikke om det var om formiddagen eller ettermiddagen. Bilen var borte. Forespurt sa han at det ikke lå noen deler eller gjenstander i fra bilen igjen på stedet. Han sjekket ikke med inntauingsfirma om bilen kan ha blitt tauet inn. Han mener at den stod lovlig på rasteplassen.

...

Sikrede fylte ut en ny skademelding 13.9.22, hvor han blant opplyste at kjøretøyet ble parkert 29.8.22 kl. 22-23. Sikrede opplyste videre at tyveriet ble oppdaget på dagen 30.8.22, og han krysset av for "Nei" på spørsmål "*Er det registrert noe unormalt med motorvognen, lyder etc. før skade*". Det er i skademeldingen gjennomgående krysset av for at bilens tilstand var "God". På spørsmål om "*Ureparerte tidligere skader/mangler*" har sikrede svart "Nei".

Foretakets utreder kontaktet 21.9.22 vedkommende som hadde hentet sikrede etter punkteringen. Han forklarte ifølge samtalereferatet følgende:

Vitnet sa at han var der borte og hentet (sikrede) i 22-23 tiden og kjørte han hjem. Vitnet sa at han ikke husker dato, men det var i slutten av august. Forsikringstaker hadde vært på et motorsykelarrangement på (K) i (S) i (R). De var hjemme i 01-02 tiden. Bilen stod på en rasteplass ved en tunell utenfor (F). Vitnet skulle til (R) en eller to uker senere, og da stod ikke bilen der. Vitnet ringte til forsikringstaker og spurte om han hadde hentet den. Han sa nei, og vitnet fortalte han at bilen var borte.

Vitnet mente at forsikringstaker kontaktet han på Messenger. Vitnet hentet han og kjørte han hjem. Han sa ikke hva som hadde skjedd med bilen, annet enn at den hadde "konket". Vitnet mente at det var en EGR slange som var gåen. Det går ofte hull på slike på gamle dieslbiler. Det er billige slanger. Vitnet forstod at det var det som hadde skjedd med bilen. Forespurt om forsikringstaker sa at han hadde punktert, svarte vitnet at han er litt usikker. Det er lenge siden.

Vitnet kjørte forsikringstaker tilbake til stedet dagen etter. Bilen stod der da. Det var først da vitnet skulle til (R) 1-2 uker senere han så at bilen var borte i fra stedet, og han ringte til forsikringstaker, som sa at han ikke hadde hentet bilen.

Vitnet ble gjort kjent med at forsikringstaker sa at bilen ble stjålet natt til 31.08., det vil si natt til dagen vitnet kjørte(sikrede) tilbake til stedet. Vitnet sa at bilen stod der da de kom tilbake dagen etter. Vitnet sa at forsikringstaker hadde med seg et nytt batteri tilbake til bilen, samt et reservehjul og et verktøysett. Alt ble tatt med tilbake til (V) igjen unntatt batteriet. Det ble stående igjen i bilen. Det var et helt nytt batteri.

Vitnet sa at han bare satt i bilen mens forsikringstaker forsøkte å starte den. Han fikk ikke start på den, og de kjørte tilbake til (V). Bilen ble stående på samme sted. Vitnet sa at han fikk inntrykk av at forsikringstaker ville få hentet bilen ganske snart. Det var jo en fin bil. Planen var at vitnet skulle hjelpe forsikringstaker med å få den hentet, men det ble ikke noe. Forsikringstaker er jo en del bortreist i forbindelse med arbeid.

Da vitnet passerte stedet en til to uker senere, på vei til (R), trodde forsikringstaker at vitnet "køddet" da han sa at bilen ikke stod på stedet. Vitnet mente at forsikringstaker meldte tyveriet forsikringstaker etter at han fikk beskjed av han om at den var borte.

Vitnet ble gjort kjent med at forsikringstaker har forklart at de oppdaget at bilen var stjålet dagen etter, da de kom tilbake til stedet. Vitnet sa at det ikke stemmer. Den stod der, og forsikringstaker forsøkte å få start på den.

Vitnet ble gjort kjent med at forsikringstaker meldte om tyveriet til forsikringsselskapet den 31.08.2022, altså samme dag som vitnet og forsikringstaker var tilbake for å hente bilen. Vitnet sa at han er usikker på datoer, men bilen stod der dagen etter, og at det først en eller to uker senere ble oppdaget at bilen var borte.

Foretakets utreder avholdt ny samtale med sikrede 27.9.22, hvor sikrede blant annet ble konfrontert med vitnets forklaring. Sikrede ønsket ikke å forklare seg ytterligere om saken til utreder.

Foretaket varslet 5.10.22 at det vurderte å påberope ansvarsfrihet etter fal. § 8-1 fjerde ledd. Foretaket ba om sikredes forklaringer til at vitnet hadde forklart at bilen stod parkert da han kjørte ham tilbake dagen etter, og at sikrede angivelig skulle ha forklart at det var problemer med bilens motor, og at han ikke fikk startet bilen.

Sikrede svarte følgende 14.10.22:

Da jeg forklarte meg følte jeg ikke det var viktig å legge med at jeg ikke hadde slått av lysene på bilen slik batteriet var helt flatt og ville ikke starte, så jeg trengte ett nytt batteri også. Men (S.J) trodde det var dette der var snakk om pr tlf og ikke punkteringen. Derav hans forklaring.

Håper med dette at saken kan fortsette og at jeg ikke blir unødvendig stemplet som kriminell, for det er akkurat det det føles ut som pdd.

...

Sikrede sendte litt senere på dagen en ny e-post til foretaket:

Jeg bekrefter at (S.J) var å hentet meg, kjørte meg hjem hentet verktøy og hjul, når vi kom tilbake til der bilen sto, var bilen tom for strøm, så vi måtte hjem igjen til meg og hente et batteri med strøm på, når vi var tilbake 2. Gangen så var bilen vekk.

Derav misforståelse av forklaringer.

Vitnet sendte følgende e-post samme dag:

Hei, jeg hentet (sikrede) først for å hente verktøy og hjul, så fant vi ut av bilen hadde stått på med lys og var helt tom for strøm så vi ikke fikk start på den, så vi måtte hente et batteri hos (sikrede). Når vi var tilbake med batteri da var bilen vekk. Håper dette oppklarer misforståelser.

Foretaket besluttet 2.11.22 å avslå erstatning og si opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Foretaket var av den oppfatning at tyveriet ikke var reelt, og at forklaringene gitt 14.10.22 fremstod tilpasset.

Kjøretøyet ble meldt vraket 16.11.22, og sikrede varslet foretaket om dette 18.11.22. Basert på disse opplysningene ønsket foretaket å gjøre ytterligere undersøkelser. Foretakets utreder kontaktet Skatteetaten som opplyste om at bilen hadde blitt inntauet av (H.B.) etter anmodning fra Statens vegvesen.

Utreder kontaktet bilbergeren per telefon. Vedkommende forklarte ifølge utreders notat følgende:

... nevnte kjøretøy var inntauet fra E 39 ved (F.H), ca 8 km fra (F). Bilen ble hentet 26.8.2022 kl 1000 av en av de ansatte. Bakgrunnen var at nevnte kjøretøy hadde stått der i flere måneder og Vegvesenet ønsket den fjernet. Da bilen kom til (H.B), mener (G.H) at det var luft i alle hjul, det lå deler inne i bilen, slik at det virket som at noen hadde skrudd på motor.

(G.H) kunne opplyse at han helga 3-5- juni 2022 var på (K) og han mener at nevnte bil var der da. Men han er ikke helt sikker. Den stod sammen med en skaphenger. Skaphengeren var vekk etter en stund mens nevnte bil stående lenge.

Bilen ble hentet av (R.B) ved en feiltagelse. (R.B) hadde tatt med seg feil BMW. (G.M), tlf (nummer) ved (R.B) sendte vrakmelding på bilen, og det var da de fikk beskjed om at bilen var meldt stjålet. Bakgrunnen for dette var at bilen ikke hadde skilter, men ble identifisert på VIN.

(G.M) har oversendt bilder av bilen slik den er i dag: De tar vare på bilen inntil det avgjøres hva som skal skje med kjøretøyet.

Utreder kontaktet deretter vedkommende i Statens vegvesen som hadde bedt om inntauing:

Nevnte kjøretøy hadde stått på rasteplassen i opptil flere måneder. Han mente at bilen muligens hadde stått der fra juni og uten skilter. I forbindelse med vedlikehold av rasteplassen hvor bilen stod, ble den inntauet. Rasteplassen var på toppen av heia på E 39, rett etter tunnelen. Rasteplassen er godt synlig med en informasjonstavle. Inne i bilen lå det løse deler. For (A) fremstod bilen nærmest som et vrak. Bilen stod på alle fire hjul og var ikke punktert. (A) har et bilde av bilen tatt 25.8.2022 og vil forsøke å oversende det til utreder.

Siden bilen var uten skilter, hadde (A) bedt Viking om å identifisere bilen via Chassisnr., men det var tydelig glemt, slik at det ikke ble oppdaget at bilen var meldt stjålet i ettertid.

Foretaket ba om sikredes kommentarer til dette 22.11.22. Sikrede svarte følgende 29.11.22:

Grunnet avvikene som dere har registrert kommer av at det var manglende informasjon fra bilbergingselskpet. De har hentet bilen uten at jeg som eier den har fått beskjed.

Datoen avviker også pga manglende informasjon og info uvitenhet fra politiets side. Når "tyveriet" fra min side ble anmeldt er dagen jeg fant ut av ting, på det tidspunktet var jeg fortsatt ikke klar over at skiltene var vekk

Når alt dette er forklart vil jeg innrømme at Jeg har ekstremt mye på privaten og store mengder med tankekjør. Jeg lider av store psykiske problemer etter brudd med mitt største kjærlighet, som også var min samboer, samtidig som jeg håpet min kommende forlovede og fremtidig kommende kone da jeg skulle fri til henne. I tillegg til dette har jeg stor press på meg fra familien min om diverse ting. Jeg har viet livet mitt til å hjelpe barn og ungdommer som har vanskeligheter i livet, av den grunn jobber jeg på en institusjon for barn som ikke har tilhørighet i sine familier. Det har også vært mye utfordringer på jobb som "følgeskader" av barnet jeg er ansvarlig for som heldigvis mislyktes med selvmord, og etter store mengder overtid så har jeg truffet veggen og endt opp såpass langt nedi kjelleren at legen min har valgt å sykemelde meg i en måned.

Jeg ber om forståelse for situasjonen jeg befinner meg i, det har aldri vært mitt mål å levere en skademelding som henviser til avvik i den grad at dere mistenker eller antyder at jeg driver med noen som helst form for lureri eller forsikringssvindel, for det er kriminelt og ville skade min karriere i den grad at jeg mister min klarering til å jobbe og drive med det jeg elsker.

Foretaket fant ikke grunn til å endre sitt standpunkt i saken og opprettholdt sitt avslag og oppsigelse etter en ny vurdering 21.12.22.

Sikrede krever erstatning for sitt tap og bestrider at opplysningsplikten er brutt.

Billånet gikk til inkasso, og grunnet lang saksgang hos foretaket har sikrede nå over kr 90 000 i låne- og inkassoutgifter. Foretaket har halt ut tiden med vilje og villedet sikrede. Foretaket har tvunget sikrede og vitnet til å presisere nøyaktige klokkeslett og datoer, og dette har vært en ekstrem påkjenning blant annet på grunn av lærevansker.

Forsikringsforetaket anfører å være uten ansvar og berettiget til å si opp forsikringsavtalen, på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikredes forklaring om hendelsesforløpet er uriktig. Sikrede har forklart at han parkerte bilen på en lasteplass etter å ha punktert 29.8.22, og at bilen var borte da han kom for å bytte dekk dagen etter. Forklaringen samsvarer ikke med forklaringen gitt av vitnet, eller bilbergers forklaring om at bilen hadde stått parkert på lasteplassen i flere måneder, og at bilen ble tauet 26.8.22.

Sikrede har også forklart at bilen ikke hadde feil eller skader, og at det ikke var problemer med motoren. Vedkommende fra Statens vegvesen som bestilte bilbergingen har imidlertid forklart at bilen nærmest var å anse som et vrak. Sikrede skal også ha forklart til sin kamerat at bilen hadde "konket", og at han ikke fikk startet motoren. Opplysninger om bilens tilstand er av avgjørende betydning for erstatningsoppgjøret, og sikrede kunne ha oppnådd en uberettiget erstatning ved å gi uriktige opplysninger.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er uten ansvar, og kan si opp forsikringsavtalen, pga. uredelig brudd på redgjøringsplikten i skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Alexander Venås, bemerker:

Flertallet mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Saken reiser hovedsakelig spørsmål om sikrede ga uriktige opplysninger om hendelsesforløpet og bilens tilstand.

Sikrede forklarte i skademeldingen av 31.8.22 at han punkterte og fikk kjørt bilen til en rasteplass. Da sikrede kom tilbake dagen etter for å hente bilen, var den borte. Sikrede oppga skadedato til 30.8.22. Samme forklaring ble gitt til politiet i anmeldelse av 1.9.22 og i samtale med utreder 8.9.22.

Bilbergeren har forklart at han hentet bilen på oppdrag fra Statens vegvesen 26.8.22. Videre har han forklart at bilen hadde "... stått der i flere måneder", og at han mente han hadde sett bilen parkert på det aktuelle stedet helgen 3.–5.6.22. Ut fra dette er både opplysningene om at sikrede punkterte bilen 29.8.22, og opplysningene om at bilen var stjålet, objektivt sett uriktig.

Derimot er det uklart for nemnda i hvilken grad sikrede var kjent med at bilen var inntaet. Hvis sikrede var ukjent med dette, kunne det ha fremstått som at bilen var stjålet. Det er også uklart for nemnda hvilken tilstand bilen var i på det tidspunktet den ble borte. Disse spørsmålene bør belyses med muntlige forklaringer under en hovedforhandling.

Nemndas mindretall, Merete Anita Utgård, bemerker:

Mindretalet meiner at det er tilstrekkeleg bevist at sikra har brote opplysningsplikta etter fal. § 8-1, og at foretaket må få medhald i at dei ikkje har ansvar. Sikra meldte til foretaket at bilen vart stolen 30.8.22, og han kom også med ei detaljert forklaring om hendingsgangen opp mot dette. Han heldt fast ved denne forklaringa med nokon endringar og tilpassingar ved fleire høve etterpå. Tjuveriet vart også meldt til politiet. Seinare har det kome fram at bilen hadde vorte taua vekk den 26.8.22, fleire dagar før den angjeveleg vart stolen. Bilen hadde då stått forlatt i veglomma i fleire månader. Desse opplysingane kjem frå Skatteetaten og Statens vegvesen. Sikra har vorte førehaldt desse opplysingane, men har ikkje direkte imøtegått dei eller gjeve noko tilstrekkeleg forklaring. Eg ser ingen grunn til å tvile på opplysingane frå Skatteetaten og Statens vegvesen og legg desse til grunn. Sikra har då objektivt sett gjeve uriktige opplysingar som var eigna til å gje han eit oppgjær han ikkje hadde krav på. Eg er samd med fleirtalet i at det er ei viss uvisse knytta til verdien av bilen og storleiken av oppgjeret, men så lenge det er klart at han ville fått noko for bilen, så er det

ikkje etter lova naudsynt å fastlegge akkurat kor mykje for at vilkåra i § 8-1 fjerde ledd er oppfylte.

Vidare må det etter ei samla bevisvurdering leggst til grunn med klar sannsynsovervekt at sikra visste at han gav uriktige opplysingar, og at han var klar over at han kunne få eit oppgjær han ikkje hadde krav på. Det er ikkje slik at han kun rotar litt med datoane eller med små detaljar. Det er ingenting i forklaringa hans som stemmer, og den er gjenteken fleire gonger. Fleirtalet legg til grunn at sikra kan ha vore ukjendt med at bilen var taua inn, og at han difor kan ha trudd at den var stolen. Dersom dette var tilfelle, så var det ingen grunn til å forklare seg uriktig om hendingane opp mot det påståtte tjuveriet. Det framstår for mindretalet som uforståeleg at sikra gjev ei detaljert uriktig forklaring om kva som skjedde kvelden før, og dertil dreg inn andre personar som også må gje ei forklaring som ikkje stemmer. Eg kan ikkje sjå nokon rimeleg forklaring på det og ser difor ikkje at det er ei rimeleg moglegheit.

Ut frå situasjonen kan eg heller ikkje sjå at det finst nokon annan motivasjon her enn urettkomen økonomisk vinning. Sikra har halde fram at han er sjukmeldt pga. psykiske problem. Det er ingen grunn til å tvile på det, men det har ikkje betyding for vurderinga av dei subjektive vilkåra. Mindretalet kan heller ikkje sjå at sikra si åtferd er "lite klanderverdig" etter fal. § 8-1 fjerde ledd og legg då til grunn at sikra ikkje har noko krav mot foretaket.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).